

e/e

KANCELARIA PREZESA RADY MINISTRÓW



DEPARTAMENT SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO

Warszawa, dnia 19 stycznia 2022 r.

DOB.NK.6621.7.7.2021.JB (5)

Pan
Tomasz Chodkiewicz
Prezes Zarządu
Ogólnopolskiego Towarzystwa
Ochrony Ptaków
ul. Odrowąża 24
05-270 Marki

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 29 ust. 1 i 2 w związku z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2020 r., poz. 1057)¹, przeprowadzono w **Ogólnopolskim Towarzystwie Ochrony Ptaków**² w Markach, kontrolę planową.

Kontrolę przeprowadził zespół kontrolujący w składzie przedstawionym, w protokole kontroli³ na podstawie upoważnień wydanych przez Pana Szymona Dziubickiego, Dyrektora Departamentu Społeczeństwa Obywatelskiego Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Przedmiot kontroli obejmował: *Prawidłowość prowadzenia przez organizacje pożytku publicznego działalności odpłatnej pożytku publicznego.*

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2020 r. do dnia 31 grudnia 2020 r.

Ustalenia kontroli przedstawiono w sporządzonym w dniu 15 grudnia 2021 r. protokole kontroli nr DOB.NK.6621.7.7.2021.JB(2), który został doręczony organizacji w dniu 29 grudnia 2021 r., podpisany 30 grudnia 2021 r. przez p. Izabelę Gadi⁴, odesłany do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów w dniu 12 stycznia 2022 r.

¹ Zwana dalej „ustawą” lub „udpp”;

² Zwane dalej „Stowarzyszeniem” lub OTOP;

³ Iwona Chojnacka – główny specjalista oraz Jakub Bartkowski – starszy specjalista w Wydziale Procedur Kontrolnych;

⁴ Dyrektora Ogólnopolskiego Towarzystwa Ochrony Ptaków w Markach – Pełnomocnictwo dla Pani I. Gadi z 4 stycznia 2021 r. podpisane przez Wiceprezesa Zarządu OTOP – Panią Dorotę Ochocińską oraz Członka Zarządu – Panią Monikę Klimowicz-Kominowską;

Do ustaleń zawartych w protokole kontroli pismem z 12 stycznia 2022 r.⁵ złożono zastrzeżenia, zgodnie z art. 31 ust. 2 ustawy. Przedstawione zastrzeżenia nie zostały uwzględnione⁶.

Na podstawie ustaleń kontroli działalność Stowarzyszenia w zakresie objętym kontrolą **oceniam pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.**

Powyższą ocenę uzasadniają ustalenia kontroli, które poczyniono w wyniku zbadania przedłożonej dokumentacji merytorycznej i finansowej oraz na podstawie wyjaśnień udzielanych przez Panią ██████████ – główną księgową na mocy wydanego przez Prezesa Zarządu - Pana Tomasza Chodkiewicza oraz Wiceprezesa Zarządu - Panią Dorotę Ochocińską Pełnomocnictwa⁷ do reprezentowania OTOP na czas trwania czynności kontrolnych w organizacji.

I. Ustalenia kontroli

W trakcie czynności kontrolnych dokonano następujących ustaleń:

1. Działalność odpłatna pożytku publicznego

Mając na uwadze ustalenia kontroli przedstawione w pkt. 1 protokołu kontroli z dnia 15 grudnia 2021 r.⁸ nie stwierdzono naruszenia postanowień art. 8 ust. 2 ustawy⁹.

2. Prowadzenie działalności odpłatnej pożytku publicznego

Zgodnie z ustaleniami kontroli nie stwierdzono naruszenia art. 9 ust. 1 pkt 1¹⁰ i 2¹¹ oraz art. 9 ust. 3 ustawy¹², co zostało opisane w pkt. 2 protokołu kontroli.

3. Rachunkowe wyodrębnienie odpłatnej działalności pożytku publicznego

W wyniku kontroli stwierdzono częściowe naruszenie wymogów określonych w art. 10 ust. 1 pkt 2 ustawy¹³, co zostało opisane w pkt. 3 protokołu kontroli.

⁵ Wpływ pisma do KPRM – 13 stycznia 2022 r.;

⁶ Pismo DOB.NK.6621.7.7.2021.JB(4) z 17 stycznia 2022 r.;

⁷ Pełnomocnictwo dla Pani ██████████ z dnia 8 listopada 2021 r.;

⁸ Zwany dalej „protokołem kontroli”;

⁹ *Przychód z działalności odpłatnej pożytku publicznego służy wyłącznie prowadzeniu działalności pożytku publicznego;*

¹⁰ *Działalność odpłatna pożytku publicznego organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 stanowi działalność gospodarczą, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców, jeżeli wynagrodzenie, o którym mowa w art. 8 ust. 1 udpp jest w odniesieniu do działalności danego rodzaju wyższe od tego, jakie wynika z kosztów tej działalności;*

¹¹ *Działalność odpłatna pożytku publicznego organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 udpp stanowi działalność gospodarczą, w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, jeżeli przeciętne miesięczne wynagrodzenie osoby fizycznej z tytułu zatrudnienia przy wykonywaniu statutowej działalności odpłatnej pożytku publicznego, za okres ostatniego roku obrotowego, a w przypadku zatrudnienia trwającego krócej niż rok obrotowy – za okres tego zatrudnienia, przekracza 3-krotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za rok poprzedni, tj. 5.169,06 zł x 3 = 15.507,18 zł;*

¹² *Nie można prowadzić odpłatnej działalności pożytku publicznego i działalności gospodarczej w odniesieniu do tego samego przedmiotu działalności;*

¹³ *Prowadzenie przez organizacje pozarządowe i podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 pkt 2-4 ustawy odpłatnej działalności pożytku publicznego wymaga rachunkowego wyodrębnienia tej formy działalności w stopniu umożliwiającym określenie przychodów, kosztów i wyniku, z zastrzeżeniem przepisów o rachunkowości;*

4. Określenie w statucie lub innym akcie wewnętrznym zakresu prowadzonej działalności pożytku publicznego

Zgodnie z ustaleniami kontroli nie stwierdzono naruszenia art. 10 ust. 3 ustawy¹⁴, co zostało opisane w pkt. 4 protokołu. Jednocześnie ustalono, że statut Stowarzyszenia zawierał pełne zapisy określone w art. 20 ust. 1 pkt 6 ustawy.

5. Zamieszczanie zatwierdzonych sprawozdań finansowych i merytorycznych na stronie podmiotowej Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego (dalej: NIW-CRSO) oraz na stronie internetowej Stowarzyszenia

a. Zamieszczenie zatwierdzonych sprawozdań finansowych i merytorycznych na stronie podmiotowej NIW-CRSO.

Ustalenia kontroli wykazały, że organizacja częściowo naruszyła postanowienia art. 23 ust. 6 ustawy¹⁵, co opisano w pkt. 5a protokołu kontroli. Ustalono ponadto, że Stowarzyszenie nie dopełniło obowiązku terminowego sporządzenia i zatwierdzenia sprawozdania finansowego za 2020 r., czym naruszyło postanowienia art. 52 ust. 1 i art. 53 ust. 1 ustawy o rachunkowości oraz § 3a pkt 1 ppkt 4 i 5 rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 26 marca 2021 r.¹⁶.

Powyższe zostało opisane w pkt. 5a protokołu kontroli.

b. Zamieszczenie zatwierdzonych sprawozdań finansowych i merytorycznych na stronie internetowej organizacji

Zgodnie z ustaleniami kontroli stwierdzono częściowe naruszenie art. 23 ust. 2a ustawy¹⁷, co zostało opisane w pkt. 5b protokołu kontroli.

6. Prawidłowość gromadzenia, wydatkowania i ewidencjonowania środków pochodzących z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych (dalej: pdof)

a. Środki z 1% pdof

Środki pochodzące z 1% pdof przekazywane były na przeznaczony do tego celu rachunek bankowy nr 95 1090 1841 0000 0001 1457 9706. Kwota środków pochodzących z 1% pdof z rozliczenia za rok 2019 przekazanych przez urzędy skarbowe w 2020 r wyniosła 72.495 zł. Analiza przedłożonych zespołowi kontrolującemu operacji bankowych, potwierdzających otrzymane przez organizację środki z tytułu 1% pdof na ww. rachunku bankowym za rok 2020 oraz ewidencja księgowa¹⁸, wykazały zbieżność środków otrzymanych z 1% pdof,

¹⁴ Zakres prowadzonej działalności nieodpłatnej lub odpłatnej pożytku publicznego organizacje pozarządowe oraz podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy określają w statucie lub w innym akcie wewnętrznym;

¹⁵ Organizacja pożytku publicznego zamieszcza **zatwierdzone sprawozdanie finansowe i sprawozdanie merytoryczne** ze swojej działalności, (...) w terminie do dnia 15 lipca roku następującego po roku, za który składane jest sprawozdanie finansowe i merytoryczne, na stronie podmiotowej Narodowego Instytutu Wolności w Biuletynie Informacji Publicznej. Na mocy Rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu Do Spraw Pożytku Publicznego z dnia 17.05.2021 r. w sprawie określenia innego terminu w zakresie zamieszczenia przez organizację pożytku publicznego sprawozdania merytorycznego z działalności i sprawozdania finansowego w roku 2021. termin ten, w odniesieniu do sprawozdań za rok 2020 został przedłużony do dnia 15 października 2021 r.;

¹⁶ Dz. U. 2021, poz. 572 - Rozporządzenie Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 26 marca 2021 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie określenia innych terminów wypełniania obowiązków w zakresie ewidencji oraz w zakresie sporządzenia, zatwierdzenia, udostępnienia i przekazania do właściwego rejestru, jednostki lub organu sprawozdań lub informacji;

¹⁷ Organizacja pożytku publicznego podaje sprawozdania, o których mowa w ust. 1 i 2, do publicznej wiadomości w sposób umożliwiający zapoznanie się z tym sprawozdaniem przez zainteresowane podmioty, w tym poprzez zamieszczenie na swojej stronie internetowej;

natomiast ww. kwota nie jest tożsama¹⁹ z kwotą zawartą w Wykazie Ministerstwa Finansów²⁰. Powyższe zostało opisane w pkt. 6a protokołu kontroli.

b. Wydatkowanie środków z 1% pdof

W wyniku czynności kontrolnych nie stwierdzono naruszenia art. 27 ust. 2 ustawy²¹, co zostało opisane w pkt. 6b protokołu kontroli.

c. Wyodrębnienie w ewidencji księgowej środków z 1% pdof

Zgodnie z ustaleniami kontroli stwierdzono częściowe naruszenie art. 27 ust. 2c udpp²². Ustalenia w zakresie ww. punktu zostały opisane w pkt. 6c protokołu kontroli.

7. Prawidłowość przekazywania środków pochodzących z 1% pdof

Ustalenia kontroli wykazały, że organizacja nie naruszyła postanowień art. 27aa ustawy²³, co zostało opisane w pkt. 7 protokołu kontroli.

8. Obowiązki wynikające z przepisów ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (dalej: uor)

Zgodnie z ustaleniami kontroli nie stwierdzono naruszenia art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy o rachunkowości. Jednocześnie ustalono, że na dokumentacji źródłowej (FV/rachunki) nie zamieszczano informacji, że dany wydatek został sfinansowany/współfinansowany ze środków 1% pdof. Ustalono ponadto, że Stowarzyszenie nie dopełniło obowiązku terminowego sporządzenia i zatwierdzenia sprawozdania finansowego za 2020 r., czym naruszyło postanowienia art. 52 ust. 1 i art. 53 ust. 1 ustawy o rachunkowości oraz § 3a pkt 1 ppkt 4 i 5 rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 26 marca 2021 r.²⁴. Ponadto analiza dowodów źródłowych²⁵ finansowanych ze środków 1% pdof oraz potwierdzeń operacji bankowych, dotyczących zapłaty ww. zobowiązań wykazała, że wskazane FV opłacone zostały po terminach zapłaty określonych na tych dokumentach, czym naruszono art. 34 ust. 1 udpp w związku z art. 44 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych. Jednocześnie ustalono, że Stowarzyszenie naruszyło art. 6 oraz art. 12 ust. 5 ustawy o rachunkowości.

Powyższe zostało opisane w pkt 8 protokołu kontroli.

¹⁸ Ewidencja księgowa konta 735 – Przychody z 1% za okres od 01.01.2020 do 31.12.2021 r. Zgodnie z ewidencją konta 735 - Przychody z 1% kwotę 218 zł zaksięgowano 11.09.2020 r.;

¹⁹ Zgodnie z ewidencją konta 735-Przychody z 1% kwotę 218,00 zł zaksięgowano 11.09.2020 r.;

²⁰ Wykaz organizacji pożytku publicznego, które w 2020 r. otrzymały 1% należnego podatku za 2019 r. (stan na dzień 16 września 2020 r.);

²¹ Otrzymane przez organizację pożytku publicznego środki finansowe pochodzące z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych mogą być wykorzystane wyłącznie na prowadzenie działalności pożytku publicznego;

²² Organizacja pożytku publicznego ma obowiązek wyodrębnienia w ewidencji księgowej środków finansowych pochodzących z 1% pdof;

²³ Organizacja pożytku publicznego, która została uwzględniona w wykazie, o którym mowa w art. 27a ustawy, nie może wzywać do przekazania lub przekazywać środków finansowych pochodzących z 1% pdof na rzecz organizacji pożytku publicznego, które nie zostały uwzględnione w tym wykazie;

²⁴ Dz. U. 2021, poz. 572 - Rozporządzenie Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 26 marca 2021 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie określenia innych terminów wypełniania obowiązków w zakresie ewidencji oraz w zakresie sporządzenia, zatwierdzenia, udostępnienia i przekazania do właściwego rejestru, jednostki lub organu sprawozdań lub informacji;

²⁵ FV/17/12/2021 z 31.12.2020 na kwotę 1.180,80 zł, FV 2/09/2020 z 09.09.2020 na kwotę 5.900,00 zł, FV 1263/2020 z 14.10.2020 na kwotę 2.405,88 zł, FV 1261/2020 z 14.10.2020 na kwotę 5.142,38 zł;

II. Stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia

W wyniku kontroli stwierdzono następujące uchybienie i nieprawidłowości:

1. brak analitycznego podziału konta 860 – *Wynik finansowy* wskazującego na rodzaj prowadzonej działalności pożytku publicznego, czym częściowo naruszono art. 10 ust. 1 pkt 2 ustawy;
2. nieterminowe sporządzenie i zatwierdzenie sprawozdania finansowego za 2020 r., czym naruszono art. 52 ust 1 i art. 53 ust. 1 ustawy o rachunkowości oraz przepisy rozporządzenia Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej z dnia 26 marca 2021 r.;
3. niezatwierdzenie sprawozdania merytorycznego za 2020 r., przez właściwe władze organizacji, czym częściowo naruszono art. 23 ust. 6 udpp;
4. niezamieszczenie na własnej stronie internetowej²⁶ sprawozdania finansowego za 2020 r., czym częściowo naruszono art. 23 ust. 2a ustawy;
5. brak wyodrębnienia konta księgowego służącego wyłącznie do ewidencji środków z 1% pddf przekazywanych przez właściwych naczelników urzędów skarbowych, czym częściowo naruszono postanowienia art. 27 ust. 2c ustawy;
6. brak na dokumentach źródłowych informacji, że dany wydatek został sfinansowany/współfinansowany ze środków 1% pddf;
7. opłacanie odsetek za opóźnienia w zapłacie zobowiązań organizacji, czym naruszono art. 34 ust. 1 udpp w związku z art. 44 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;
8. niezastosowanie zasady memoriału przy rozliczeniu zaliczki dla Pana Macieja Przybysza, czym naruszono art. 6 ustawy o rachunkowości;
9. korekta zapisów księgowych na kontach zespołu²⁷ wyodrębnionych dla środków z 1% pddf, po zamknięciu ksiąg rachunkowych danego roku obrotowego oraz po sporządzeniu i zatwierdzeniu sprawozdania finansowego, czym naruszono art. 12 ust. 5 ustawy o rachunkowości.

III. Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości

W wyniku analizy dokumentacji stwierdzono nieprawidłowości i uchybienia w działalności Stowarzyszenia, które są konsekwencją niewystarczającej znajomości określonych wymogów ustawy. Stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia stoją w sprzeczności z przepisami ustawy (ustaw) określonymi w pkt II wystąpienia pokontrolnego.

IV. Zalecenia i wnioski

Wobec powyższych ustaleń, w tym stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień zaleca się:

1. analityczny podział konta 860 – *Wynik Finansowy*, wskazujący na rodzaj prowadzonej działalności pożytku publicznego (art. 10 ust. 1 pkt 2 ustawy);
2. przestrzeganie terminów sporządzania i zatwierdzania sprawozdania finansowego (art. 52 ust 1 oraz art. 53 ust. 1 ustawy o rachunkowości oraz przepisy rozporządzeń wykonawczych);
3. zatwierdzanie sprawozdań merytorycznych przez właściwe władze organizacji (art. 23 ust. 6 udpp oraz zapisy statutowe²⁸);
4. zamieszczenie na własnej stronie zatwierdzonego sprawozdania finansowego za 2020 r. (art. 23 ust. 2a ustawy);

²⁶ <https://otop.org.pl/o-nas/wazne-dokumenty/sprawozdania/>;

²⁷ Konta: 550-9 – koszty 1%, 553-9 – koszty 1%;

²⁸ § 18 Statutu OTOP.

5. wyodrębnienie konta księgowego służącego wyłącznie do ewidencji środków z 1% pdof przekazywanych przez właściwych naczelników urzędów skarbowych (art. 27 ust. 2c ustawy);
6. zamieszczanie na dokumentach źródłowych informacji, że dany wydatek został sfinansowany/współfinansowany ze środków 1% pdof;
7. terminowe opłacanie zobowiązań organizacji, wynikających z zawieranych umów oraz dowodów źródłowych;
8. stosowanie zasady memoriału (art. 6 ustawy o rachunkowości);
9. niedokonywanie zapisów księgowych (w tym korekt) po zamknięciu ksiąg rachunkowych danego roku obrotowego oraz po sporządzeniu i zatwierdzeniu sprawozdania finansowego (art. 12 ust. 5 ustawy o rachunkowości).

Na podstawie § 20 rozporządzenia Przewodniczącego Komitetu do spraw Pożytku Publicznego z dnia 24 października 2018 r. w sprawie przeprowadzania kontroli organizacji pożytku publicznego (Dz.U. z 2018 r., poz. 2054) zobowiązuje się **Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków w Markach** do przekazania informacji o sposobie usunięcia nieprawidłowości i uchybień oraz wykonania zaleceń pokontrolnych, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań w terminie **30 dni** od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

ZATWIERDZAM

Zastępca Dyrektora DOB KPR.:

Tomasz Moliński
Tomasz Moliński

Starszy Specjalista

Jakub Bartkowski
Jakub Bartkowski

Główny Specjalista

Iwona Chojnacka
Iwona Chojnacka

**Naczelnik Wydziału
Procedur Kontrolnych**

Maciej Malmon
Maciej Malmon
Departament Społeczeństwa Obywatelskiego